

بررسی دیدگاه دبیران درباره موانع کاربست یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش

تاریخ دریافت: ۱۳۹۴/۰۶/۱۱
تاریخ پذیرش: ۱۳۹۶/۰۸/۰۸

*حامد زمانی منش^۱

مصطفی موسوی اعظم^۲

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی دیدگاه دبیران درباره موانع کاربست یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش است. روش پژوهش توصیفی - تحلیلی است؛ به این صورت که در بخش اول، با تحلیل اسنادی، موانع کاربست یافته‌های پژوهشی استخراج شده و در بخش دوم، با روش پیمایشی، دیدگاه دبیران درباره موانع کاربست یافته‌های پژوهشی بررسی شد. در بخش اول، جامعه آماری شامل متون نظری و پژوهشی مرتبط با موانع کاربست یافته‌های پژوهشی است و در بخش دوم، جامعه آماری شامل همه دبیران دوره دوم متوسطه در استان کهگیلویه و بویراحمد در سال ۱۳۹۴ است که با استفاده از فرمول لهوی و لمی شو^۳ تعداد ۲۹۸ نفر نمونه برآورد و برای نمونه‌گیری از روش خوشه‌ای چندمرحله‌ای استفاده شده است. ابزار پژوهش، در بخش اول، جدول تحلیل محتوا و در بخش دوم، پرسش‌نامه محقق ساخته مبتنی بر موانع استخراجی بوده که روایی و پایایی آن تأیید شده است. در یافته‌های تحلیل اسنادی، موانع مدیریتی - ساختاری، اقتصادی - مالی، فرهنگی - اجتماعی، ارتباطی - اطلاع‌رسانی و انگیزشی - انسانی شناسایی و در بررسی میدانی مشخص شد که همه موانع استخراجی در سطح ۰/۰۵ از کاربست یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش جلوگیری می‌کند.

کلیدواژه‌ها: دبیران، دوره دوم متوسطه، موانع کاربست یافته‌های پژوهشی

۱. دکتری برنامه‌ریزی درسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی (نویسنده مسئول)، رایانامه: hzm64@yajhoo.com
۲. استادیار، فلسفه اسلامی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه یاسوج

مقدمه

تحقیق و پژوهش از مهم‌ترین نیازهای کشورهای گوناگون است و بدون پژوهش، پایه‌های استقلال علمی کشورها محکم و استوار نخواهد شد و در این میان نقش آموزش و پرورش در تولید علم و توجه به بنیادهای آن حائز اهمیت است. آموزش و پرورش پژوهش محور به توسعه علمی کشورها کمک می‌کند؛ پس باید در نهادهای آموزشی به پژوهش و کاربری یافته‌های آن توجه شود. در کاربری یافته‌های پژوهشی همچنان این پرسش باقی است که چرا با وجود پژوهش‌های انجام شده هنوز هم مسائل و مشکلات سازمان‌های مختلف کاهش نمی‌یابد. اکثر صاحب‌نظران بر این باورند که پاسخ این پرسش را باید در کاربری یافته‌های پژوهشی و موانعی جست‌وجو کرد که سر راه این کاربری وجود دارد (عابدی و همکاران، ۱۳۸۴). در واقع همه کشورهای پیشرفته و در حال توسعه برنامه‌هایی برای کاربری یافته‌های پژوهشی دارند. همچنین استفاده از یافته‌های پژوهشی به صورت مستقیم و تدریجی موضوع اصلی مدیریت پژوهش در همه کشورهای جهان است (متین، ۱۳۸۵) و سازمان آموزش و پرورش از این قاعده مستثنا نیست و کاربری یافته‌های پژوهشی از جمله موضوعات مهم در حوزه مدیریت پژوهش در آموزش و پرورش است. در حقیقت منظور از کاربری یافته‌ها فقط استفاده آبی و محسوس نیست، بلکه استفاده از یافته‌های پژوهشی در بلندمدت و گسترش روحیه و تفکر پژوهش محور به ویژه در اتخاذ تصمیمات و برنامه‌ریزی است (مهرمحمدی، ۱۳۷۹).

در پژوهشی درباره راهکارهای مناسب برای کاربری یافته‌های پژوهشی در بین مسئولان آموزش و پرورش، قانلی و دیبا و اجاری (۱۳۸۱) به این نتیجه رسیدند که مهم‌ترین موانع استفاده از نتایج پژوهش‌ها عدم ارتباط مسئولان با پژوهشگران، حاکم نبودن روحیه علمی بر افراد و فضاها، سازمان، عدم پیگیری مسئولان، کمبود منابع مالی، وجود محدودیت‌های قانونی است. فتحی و اجارگاه (۱۳۸۲) در پژوهش خود به این نتیجه رسید که موانع عمده کاربری پژوهش‌ها در تصمیم‌گیری‌های مربوط به برنامه درسی عبارت‌اند از موانع جهت‌یابی پژوهش‌ها، مسائل درون‌رشته‌ای، نوابودن فرایند پژوهش برنامه درسی در ایران، نحوه تعامل پژوهشگران و تصمیم‌گیرندگان، کیفیت پژوهش‌ها، نحوه عرضه نتایج پژوهشی به مخاطبان و نظام اطلاع‌رسانی است. در مطالعه‌ای درباره عوامل مؤثر بر گرایش معلمان به فعالیت‌های پژوهشی، خواجه بهرامی (۱۳۸۳) به این نتیجه رسیده است که آگاهی معلمان از روش تحقیق، تأثیر دادن فعالیت‌های پژوهشی

در ارزشیابی، استفاده از نتایج پژوهش در عمل، تشویق مادی و معنوی و... بر گرایش معلمان به کاربست فعالیت‌های پژوهشی مؤثر است. عابدی و همکاران (۱۳۸۴) در پژوهشی که با عنوان «فراتحلیل عوامل مؤثر بر افزایش کاربست یافته‌های پژوهشی در وزارت آموزش و پرورش» انجام دادند، مهم‌ترین عوامل بازدارنده کاربست یافته‌های آموزشی را ناآگاهی علمی مدیران و کارشناسان برای استفاده از نتایج پژوهش‌ها، بی‌اعتمادی تصمیم‌گیرندگان به صحت نتایج، عدم تخصیص زمان به کاربست پژوهش‌ها توسط مدیران، کمبود منابع مناسب (مالی و مادی و انسانی) برای عملیاتی کردن نتایج، قابل‌اجرا نبودن بعضی از یافته‌های پژوهشی و عملیاتی نبودن نتایج و پیشنهادهای تحقیقات آموزشی می‌دانند. هاشمی و عبادی (۱۳۸۵) در پژوهشی درباره شناسایی عوامل کاربست یافته‌های پژوهش‌های آموزشی در استان خوزستان به این نتیجه رسیدند که انتصاب افراد متخصص و دارای بینش پژوهشی در سطح مدیریت سازمان، مشارکت پژوهشگران و تصمیم‌گیران برای تلفیق مؤثر یافته‌ها، وجود بسترهای فرهنگ تحقیقاتی و... در عامل مدیریت و برنامه‌ریزی پژوهش مهم است و ارائه یافته‌های پژوهشی در زمینه‌ای خاص برای کاربست سریع آن به وسیله مخاطبان، وضوح و مشخص بودن یافته‌ها و... در تعامل تصمیم‌گیران با پژوهشگران اهمیت دارد.

مکی آل آقا (۱۳۸۶) در پژوهشی درباره عوامل بازدارنده و تسهیل‌کننده پژوهش به این نتیجه رسید که عوامل فردی و سازمانی هر دو بر کاهش انگیزه‌های پژوهشگری مؤثرند و باتوجه به تأثیر متقابل فرد و سازمان بر یکدیگر برای بهبود وضعیت سازمان و رسیدن به اهداف والا، از جمله اهداف پژوهشی، می‌تواند تأثیر بسیاری در پیشرفت روند کنونی داشته باشد. قائدی و آهنچیان (۱۳۸۷) در پژوهشی مهم‌ترین موانع کاربست تحقیقات آموزشی را عدم ارتباط تصمیم‌گیران و پژوهشگران، حاکم نبودن روحیه علمی، پیگیر نبودن مسئولان، ناکافی بودن منابع و اعتبارات، ضعف بنیه علمی می‌دانند. علم و همکاران (۱۳۸۸) در پژوهشی به این نتیجه رسیدند که وجود قوانین و مقررات جامع برای حمایت اصولی و مستمر از پژوهش‌های انجام‌شده، افزایش میزان حق‌التحقیق متناسب با حق‌التدریس در آموزش و پرورش، آشنایی پژوهشگران با چگونگی استفاده از امکانات پژوهشی و اطلاع‌رسانی از مهم‌ترین عوامل توسعه فعالیت‌های پژوهشی در تربیت بدنی آموزش و پرورش است. مظلومیان و همکاران (۱۳۸۹) در پژوهشی بیان کردند که عواملی همچون وضعیت استخدامی، میزان

فعالیت اشتراکی، مسئولیت اجرایی، دسترسی به پایگاه‌ها و منابع اطلاعاتی، تسلط بر روش تحقیق، مهارت‌های رایانه‌ای، تسلط به زبان انگلیسی و ... از عوامل تأثیرگذار بر فعالیت‌های پژوهشی است. عصاره شهری (۱۳۹۰) در پژوهشی به این نتیجه رسید که بی‌علاقگی به امر پژوهش، کمبود امکانات لازم برای پژوهش، کمبود فضای آزمایشگاهی مناسب برای انجام پژوهش، قوانین و ضوابط مربوط به داوری پروپوزال‌ها و حمایت نکردن مسئولان از مهم‌ترین موانع کاربردی یافته‌های پژوهشی است. فضل‌الهی قمیشی و همکاران (۱۳۹۱) در پژوهشی با عنوان «بررسی عوامل بازدارنده مؤثر بر پژوهش‌های فرهنگیان» به این نتیجه رسیدند که عوامل فرهنگی، فردی (فنی تخصصی)، نحوه ارائه خدمات پژوهشی، عوامل اداری - ساختاری و انگیزشی در پژوهش‌های فرهنگیان نقش بازدارندگی دارند و پایین بودن روحیه فعالیت گروهی برای اجرای پروژه‌های پژوهشی، نهادینه نشدن فرهنگ پژوهش در میان فرهنگیان، اهمیت ندادن مسئولان به پژوهش‌های فرهنگیان از مهم‌ترین موانع هستند. قادری فر و همکاران (۱۳۹۲) موانع محیطی و فردی و سازمانی و فنی را از موانع فراروی پژوهش بیان کرده‌اند. ستوده اصل و همکاران (۱۳۹۳) حیطه اجرایی طرح، حیطه اداری و مدیریتی و حیطه فردی را موانع تولید علم بیان کرده‌اند. ابراهیم‌زاده و همکاران (۱۳۹۵) کمیت تدریس، انگیزه اولیه پژوهشی، آگاهی به متغیرهای اصول روش تحقیق، اصول جست‌وجو در بانک‌های اطلاعاتی، اصول پروپوزال‌نویسی و مقاله‌نویسی، کیفیت مشاوره پژوهشی، فرایند تصویب طرح‌ها در شوراهای پژوهشی، تسهیلات پژوهشی و ... را از عوامل بازدارنده پژوهش بیان کرده‌اند. فضل‌الهی قمیشی (۱۳۹۶) عوامل انگیزشی، نحوه ارائه خدمات پژوهشی، عوامل اداری-ساختاری و فرهنگی و فردی را از موانع پژوهش بیان کرده است. لانگمن^۱ و همکاران (1999) در گزارشی موضوع پژوهش در آموزش و پرورش را مطرح می‌کنند. در این گزارش بیان شده که پژوهش‌های آموزشی جایگاه مناسبی ندارند و از دلایل اصلی این امر وجود باور دیرینه‌ای است که پژوهش به ندرت در پیشرفت علم مؤثر بوده و به عبارتی نگاهی بدبینانه به فرهنگ پژوهش و کاربردی آن در آموزش و پرورش وجود دارد. کک^۲ (2001) در پژوهشی به این نتیجه رسید که ابهام در وظایف مدیران حوزه

1. Longeman

2. Cook

3. commission of the european communities (CEC)

پژوهش و ابهام در تعیین ملاک‌های آزمون اثربخشی فعالیت‌های این حوزه از جمله موانع توسعه پژوهش در آموزش و پرورش است. کمیسیون جامع اروپا^۱ (2003) در بررسی موانع به کارگیری مؤثر نتایج پژوهش‌ها به این نتیجه رسید که نبود ساختار توسعه‌یافته و دانش‌بنیان در سازمان‌ها، بی‌اعتمادی بسیاری از پژوهشگران به استفاده از نتایج پژوهش‌ها و ناآشنایی بسیاری از کارکنان سازمان با واقعیت‌های اقتصادی پژوهش از مهم‌ترین موانع موجود در راه کاربرست یافته‌های پژوهشی است. لاترا^۲ (2004) در پژوهشی به این نتیجه رسید که آموزش روش پژوهش‌های علمی، ایجاد نگرش مثبت به کاربرست یافته‌هایی پژوهشی، استقرار نظام اطلاع‌رسانی پژوهشی و توجه به عوامل فردی و انگیزشی از مهم‌ترین عوامل مؤثر بر کاربرست یافته‌های پژوهشی در نظام آموزش و پرورش است. نیزبت^۳ (2005) ایجاد نگرش مثبت به منظور به کارگیری یافته‌های علمی در تعلیم و تربیت و استقرار نظام اطلاع‌رسانی برای ارتباط میان پژوهشگران، توسعه حرفه‌ای و آموزش روش تحقیق به معلمان، توسعه مدیریت پژوهش و حمایت‌های مالی دولت از پژوهش‌های آموزشی و برگزاری دوره‌های آموزشی را از عوامل عمده کاربرست یافته‌های پژوهشی می‌داند. کاجرمو^۴ و همکاران (2008) در پژوهشی به این نتیجه رسیدند که ویژگی‌های فردی مانند ناآگاهی درباره روش‌های پژوهشی و یافته‌های پژوهشی و نگرش منفی به تحقیقات می‌تواند از کاربرست دانش جدید جلوگیری کند. یاوا^۵ و همکاران (2009) از مهم‌ترین موانع کاربرست یافته‌ها را ناکافی بودن اختیارات پژوهشی پژوهشگران، کمبود زمان، در دسترس نبودن تسهیلات و امکانات می‌دانند. تان^۵ و همکاران (2012) کمبود زمان برای عملی کردن ایده‌های جدید پژوهشی، کمبود اعتماد به نفس، کمبود حمایت‌های مالی و مدیریتی، کمبود تسهیلات برای اجرای پژوهش، تحلیل‌های آماری نامطمئن، بی‌میلی به تغییر، واضح نبودن نتایج پژوهشی، ناآگاهی درباره پژوهش و... را از موانع کاربرست یافته‌های پژوهشی بیان کردند. ردیابی اجمالی کاربرست یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش حاکی از آن است که از یافته‌های تحقیقاتی به‌طور مؤثر استفاده نمی‌شود و نتایج تحقیقات جز در نظریه‌پردازی‌ها و یا حداکثر نقل قول یافته‌ها در محافل علمی و فرهنگی و پژوهشی استفاده نمی‌شود و وجود چنین

1. Lather

2. Nisbet

3. Kajermo

4. Yava

5. Tan

سیمایی از تحقیقات پیامدهایی را در پی خواهد داشت؛ از جمله تقویت نگرش منفی و یا بی تفاوتی مسئولان به تحقیقات آموزشی، دلسردی پژوهشگران، اتلاف منابع انسانی و مالی مصرف شده برای اجرای پژوهش آموزشی (ساکی و نامی، ۱۳۸۵). بر این اساس، مصلحت نظام آموزشی حکم می‌کند که مخاطبان پژوهش‌ها در قبال یافته‌های پژوهشی حساس باشند و در حیطه کاری خود نتایج را به کار برند و به آن استناد کنند تا باعث کاهش یا حل مشکلات تعلیم و تربیت شوند (نامی، ۱۳۷۷). با این شرایط، اگر در جست‌وجوی اندیشه‌های جدید هستیم و می‌خواهیم که نظام آموزش و پرورش با تحولات و پیشرفت‌های جدید همگام شود، ناگزیریم با تدابیر و کوشش‌های سنجیده به بررسی موانع کاربست یافته‌های پژوهشی در میان مدیران اجرایی، گروه‌های آموزشی، مدیران مدارس و به‌ویژه دبیران، که عمده‌ترین بهره‌گیران از نتایج تحقیقات هستند، اهتمام ورزیم. بررسی‌های اخیر در زمینه کاربست یافته‌های پژوهشی^۱ نشان‌دهنده این واقعیت است که افزایش آگاهی دبیران از نتایج تحقیقات همواره موجب می‌شود آن‌ها از فعالیت‌های پژوهشی حمایت کنند و در نتیجه یافته‌های پژوهشی در طیف گسترده‌تری به کار گرفته می‌شود و عدم کاربست یافته‌های پژوهشی در بلندمدت می‌تواند بخش‌های پژوهشی آموزش و پرورش را ضعیف کند و عاملی شود که امر پژوهش در این سازمان به حاشیه رانده شود و این سازمان نتواند به نحو مطلوب در راستای گسترش فرهنگ پژوهش محوری انجام وظیفه کند. به همین دلیل، در این پژوهش دیدگاه دبیران به موانع کاربست یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش بررسی شده و بدین منظور این پرسش‌های پژوهشی مطرح شده است:

۱. با توجه به اسناد، چه موانعی از کاربست یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش جلوگیری می‌کند؟

۲. آیا موانع مدیریتی - ساختاری از کاربست یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش استان کهگیلویه و بویراحمد جلوگیری می‌کند؟

۳. آیا موانع اقتصادی - مالی از کاربست یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش استان کهگیلویه و بویراحمد جلوگیری می‌کند؟

۱. نک: پژوهش‌های متین (۱۳۷۹)، آقازاده (۱۳۸۰)، فتحی و جارگاه (۱۳۸۲)، حسن‌زاده (۱۳۸۳)، عموزاده (۱۳۸۴)، قائدی و آهنچیان (۱۳۸۷) مظلومیان و همکاران (۱۳۸۹)، عصارى شهری (۱۳۹۰) و ...

۴. آیا موانع فرهنگی - اجتماعی از کاربری یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش استان کهگیلویه و بویراحمد جلوگیری می‌کند؟
۵. آیا موانع ارتباطی - اطلاع‌رسانی از کاربری یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش استان کهگیلویه و بویراحمد جلوگیری می‌کند؟
۶. آیا موانع انگیزشی - انسانی از کاربری یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش استان کهگیلویه و بویراحمد جلوگیری می‌کند؟

روش پژوهش

باتوجه به عنوان، هدف و پرسش‌های پژوهش که در راستای بررسی دیدگاه دبیران دربارهٔ موانع کاربری یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش است، روش پژوهش از لحاظ هدف کاربردی، از لحاظ چگونگی جمع‌آوری اطلاعات از جمله پژوهش‌های توصیفی - تحلیلی بوده که در بخش اول موانع کاربری یافته‌های پژوهشی در نظام آموزش و پرورش باتوجه به اسناد استخراج شدند و در بخش دوم، با روش پیمایشی دیدگاه دبیران دربارهٔ این موانع بررسی شد. در بخش اول، جامعه آماری متون نظری و پژوهشی مرتبط با موانع کاربری یافته‌های پژوهشی بوده و در بخش دوم، جامعه آماری شامل همهٔ دبیران دورهٔ دوم متوسطهٔ استان کهگیلویه و بویراحمد بوده که با استفاده از فرمول لهوی و لمی شو (۲۰۰۸) تعداد ۲۹۸ نفر نمونه برآورد و تعداد ۲۸۶ پرسشنامه را برگشت دادند (نرخ بازگشت ۹۵ درصد). همچنین برای نمونه‌گیری از روش خوشه‌ای چندمرحله‌ای استفاده شده است. ابزار پژوهش در بخش اول، جدول تحلیل محتوا بوده و در بخش دوم، پرسش‌نامهٔ محقق‌ساخته است که براساس متون نظری و پژوهشی طراحی شده و روایی آن را خبرگان دانشگاهی تأیید کرده‌اند و پایایی آن با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ برابر با ۰/۹۳ به دست آمد. برای تجزیه و تحلیل پرسش اول پژوهش از روش تحلیل محتوا استفاده شد و برای باقی پرسش‌ها از آزمون‌های آماری t تک‌نمونه‌ای استفاده شد.

یافته‌های پژوهش

از مجموع ۲۹۸ پرسشنامهٔ پخش شده تعداد ۲۸۶ مورد برگشت داده شد. آمار توصیفی درخصوص توزیع فراوانی پاسخ‌دهندگان بدین شرح بود:

برحسب متغیر جنسیت یافته‌های پژوهش: ۴۵/۸ درصد پاسخ‌دهندگان را زنان و ۵۵/۲ درصد پاسخ‌گویان را مردان تشکیل دادند؛

برحسب متغیر تحصیلات: ۱۵/۷ درصد دبیران دارای مدرک فوق‌دیپلم و پایین‌تر، ۵۸/۴ درصد دبیران دارای مدرک لیسانس و ۲۵/۹ درصد دبیران دارای مدرک فوق‌لیسانس و بالاتر بودند؛

برحسب متغیر سابقه خدمت: دبیران دارای سابقه خدمت ۱ تا ۵ سال، ۶ تا ۱۰ سال، ۱۱ تا ۱۵ سال، ۱۶ تا ۲۰ سال و بالاتر از ۲۰ سال هرکدام به ترتیب ۱۰/۸، ۲۸/۷، ۱۹/۶، ۲۸ و ۱۲/۹ درصد از حجم نمونه آماری را به خود اختصاص داده‌اند و برحسب متغیر سابقه فعالیت پژوهشی: یافته‌های پژوهش حاکی از آن بود که ۳۱/۱ درصد پاسخ‌دهندگان سابقه فعالیت پژوهشی داشته‌اند و ۶۸/۹ درصد پاسخ‌گویان سابقه فعالیت پژوهشی نداشته‌اند.

پرسش اول پژوهش: «باتوجه به مستندات و یافته‌های پژوهش، چه موانعی از کاربست یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش جلوگیری می‌کند؟» برای پاسخ به این پرسش متون نظری و پژوهشی مرتبط بررسی شد و یافته‌ها نشان‌دهنده آن بود که پژوهشگران مختلف بر اساس وضعیت سازمانی و محیطی و زمانی موانع متعددی را بیان کرده‌اند که از کاربست یافته‌های پژوهشی جلوگیری می‌کند. اما با وجود این تعدد، موانع مذکور از لحاظ محتوایی و ساختاری هم‌پوشانی داشته‌اند و با روش تحلیل محتوا، ۴۳ سند که در زمینه موانع کاربست یافته‌های پژوهشی بودند تجزیه و تحلیل شدند و پنج مانع کلی با عناوین ساختاری - مدیریتی، اقتصادی - مالی، فرهنگی - اجتماعی، ارتباطی - اطلاع‌رسانی و انگیزشی - انسانی از درون این متون استخراج شد که در ۲۷ سند بر موانع ساختاری - مدیریتی، در ۲۰ سند بر موانع اقتصادی - مالی، در ۱۴ سند بر موانع فرهنگی - اجتماعی، در ۱۶ سند بر موانع ارتباطی - اطلاع‌رسانی و در ۲۹ سند بر موانع انگیزشی - انسانی تأکید شده بود و براساس ۴۳ سند بررسی شده گویه‌های پرسش‌نامه طراحی شدند (جدول ۱).

جدول ۱. موانع کاربردی یافته‌های پژوهشی در نظام آموزش و پرورش

موانع شناسایی شده										موانع ساختاری - مدیریتی		موانع اقتصادی - مالی			
متون نظری و پژوهشی بررسی شده															
خواجه بهرامی (۱۳۸۳)	پاریزاد و همکاران (۱۳۸۳)	حسن زاده (۱۳۸۳)	فتحی و اجارگه (۱۳۸۲)	علمداری و افشون (۱۳۸۲)	قائمی و ددیا و اجاری (۱۳۸۱)	خاندستان (۱۳۸۰)	آقازاده (۱۳۸۰)	مستین (۱۳۸۵)	قراخانیو (۱۳۷۹):	پرویزیان (۱۳۷۹)	نوبیدی (۱۳۷۸)	مقررات دست‌وپاگیر اداری در خصوص اجرای طرح‌های پژوهشی			
		■					■			■		طولانی بودن فرایند رسیدگی، داوری و تصویب طرح‌های پژوهشی			
			■					■				نظارت و کنترل محدود بر اجرای پژوهش‌های انجام شده			
		■								■		کم توجهی مدیران ارشدتر از شدت به نتایج پژوهش‌های صورت گرفته			
				■					■			عدم ارائه آموزش‌های لازم به کارشناسان پژوهش در زمینه کاربردی یافته‌های پژوهشی			
		■			■		■			■		وقت محدود مدیران برای کاربردی یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش			
				■					■		■	کم توجهی مدیران و کارگزاران پژوهشی به ایده‌ها و عناوین پژوهشی پیشنهادی قابل اجرا			
		■			■				■		■	ساخت ناکافی مدیران و کارگزاران پژوهشی از مشکلات مربوط به اجرای پژوهش			
				■					■	■		کم توجهی به نیازهای محلی و تأکید بر تمرکزگرایی در انتخاب عناوین پژوهشی			
■	■											کمبود اعتبارات و بودجه‌های تحقیقاتی استان‌ها			
					■					■		کمبود امکانات رفاهی لازم برای انجام پژوهش‌های کاربردی و قابل اجرا			
		■			■							نامتناسب بودن حق الزحمه پژوهش			
										■		حمایت‌های مالی دیر هنگام از طرح‌های پژوهشی مصوب			

ادامه جدول ۱. موانع کاربردی یافته‌های پژوهشی در نظام آموزش و پرورش

متون نظری و پژوهشی بررسی شده										موانع شناسایی شده			
دارایی و همکاران (۱۳۸۸)	فصل الهی (۱۳۸۸)	شیرگر و طهرانی (۱۳۸۷)	قائدی و آهینچیان (۱۳۸۷)	سرسیتی و همکاران (۱۳۸۶)	مکی آل آقا (۱۳۸۶)	محمملی پور (۱۳۸۵)	مجبب (۱۳۸۵)	زمانی و قربان نژاد (۱۳۸۵)	هاشمی و عبادی (۱۳۸۵)	عبادی و همکاران (۱۳۸۴)	عموزاده و رجیمی (۱۳۸۴)	مقررات دست‌وپاگیر اداری در خصوص اجرای طرح‌های پژوهشی	■
		■						■			طولانی بودن فرایند رسیدگی، داوری و تصویب طرح‌های پژوهشی		
				■		■					نظارت و کنترل محدود بر اجرای پژوهش‌های انجام شده		
■			■					■			کم‌توجهی مدیران ارشدترارشدتر به نتایج پژوهش‌های صورت گرفته		
					■					■	عدم ارائه آموزش‌های لازم به کارشناسان پژوهش در زمینه کاربردی یافته‌های پژوهشی		
■			■					■		■	وقت محدود مدیران برای کاربردی یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش		
		■						■			کم‌توجهی مدیران و کارگزاران پژوهشی به ایده‌ها و عناوین پژوهشی پیشنهادی قابل اجرا		
■								■	■		شناخت ناکافی مدیران و کارگزاران پژوهشی از مشکلات مربوط به اجرای پژوهش		
		■	■	■		■				■	کم‌توجهی به نیازهای محلی و تأکید بر تمرکزگرایی در انتخاب عناوین پژوهشی		
	■			■		■		■			کمبود اعتبارات و بودجه‌های تحقیقاتی استان‌ها		
■		■	■	■		■				■	کمبود امکانات رفاهی لازم برای انجام پژوهش‌های کاربردی و قابل اجرا		
■		■					■	■		■	نامتناسب بودن حق الزحمه پژوهش		
■			■			■					حمایت‌های مالی دیر هنگام از طرح‌های پژوهشی مصوب		

موانع ساختاری - مدیریتی

موانع اقتصادی - مالی

ادامه جدول ۱. موانع کاربست یافته‌های پژوهشی در نظام آموزش و پرورش

موانع شناسایی شده												
منون نظری و پژوهشی بررسی شده												
توفه (2002)	گکی (2001)	لانگمن و همکاران (1999)	هاسن (1996)	فضل الهی قمیسی (1396)	ابراهیم زاده و همکاران (1395)	ستوده اصل و همکاران (1393)	قادر فر و همکاران (1392)	عصاری شهری (1390)	مظلومیان و همکاران (1389)	علم و همکاران (1388)	عباسی و همکاران (1388)	
	■					■					■	مقررات دست‌وپاگیر اداری در خصوص اجرای طرح‌های پژوهشی
■					■			■			■	طولانی بودن فرایند رسیدگی، داوری و تصویب طرح‌های پژوهشی
	■			■			■			■		نظارت و کنترل محدود بر اجرای پژوهش‌های انجام شده
								■				کم توجهی مدیران ارشدتر از شدت‌تر به نتایج پژوهش‌های صورت گرفته
			■	■		■		■			■	عدم ارائه آموزش‌های لازم به کارشناسان پژوهش در زمینه کاربست یافته‌های پژوهشی
			■	■			■			■		وقت محدود مدیران برای کاربست یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش
					■			■			■	کم توجهی مدیران و کارگزاران پژوهشی به ایده‌ها و عناوین پژوهشی پیشنهادی قابل اجرا
	■		■	■		■					■	شناسخت ناکافی مدیران و کارگزاران پژوهشی از مشکلات مربوط به اجرای پژوهش
							■				■	کم توجهی به نیازهای محلی و تأکید بر تمرکزگرایی در انتخاب عناوین پژوهشی
										■		کمبود اعتبارات و بودجه‌های تحقیقاتی استان‌ها
					■				■	■	■	کمبود امکانات رفاهی لازم برای انجام پژوهش‌های کاربردی و قابل اجرا
				■	■				■		■	نامتناسب بودن حق الزحمه پژوهش
										■		حمایت‌های مالی دیر هنگام از طرح‌های پژوهشی مصوب

موانع ساختاری - مدیریتی

موانع اقتصادی - مالی

ادامه جدول ۱. موانع کاربردی یافته‌های پژوهشی در نظام آموزش و پرورش

موانع شناسایی شده				موانع ساختاری - مدیریتی
منون نظری و پژوهشی بررسی شده	تاثان و همکاران (2012)	پادا و همکاران (2009)	کاجرمو و همکاران (2008)	
کمیسیون جامع اروپا (2003)				مقررات دست‌وپاگیر اداری در خصوص اجرای طرح‌های پژوهشی
لاتر (2004)				طولانی بودن فرایند رسیدگی، داوری و تصویب طرح‌های پژوهشی
نیزوت (2005)				نظارت و کنترل محدود بر اجرای پژوهش‌های انجام شده
				کم‌توجهی مدیران ارشدترارشدتر به نتایج پژوهش‌های صورت گرفته
				عدم ارائه آموزش‌های لازم به کارشناسان پژوهش در زمینه کاربردی یافته‌های پژوهشی
				وقت محدود مدیران برای کاربردی یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش
				کم‌توجهی مدیران و کارگزاران پژوهشی به ایده‌ها و عناوین پژوهشی پیشنهادی قابل اجرا
				شناخت ناکافی مدیران و کارگزاران پژوهشی از مشکلات مربوط به اجرای پژوهش
				کم‌توجهی به نیازهای محلی و تأکید بر تمرکزگرایی در انتخاب عناوین پژوهشی
				کمبود اعتبارات و بودجه‌های تحقیقاتی استان‌ها
				کمبود امکانات رفاهی لازم برای انجام پژوهش‌های کاربردی و قابل اجرا
				نامتناسب بودن حق الزحمه پژوهش
				حمایت‌های مالی دیر هنگام از طرح‌های پژوهشی مصوب

موانع ساختاری - مدیریتی

موانع اقتصادی - مالی

ادامهٔ جدول ۱. موانع کاربست یافته‌های پژوهشی در نظام آموزش و پرورش

متون نظری و پژوهشی بررسی شده										موانع شناسایی شده	
خواججه بهرامی (۱۳۸۳)	پاریاد و همکاران (۱۳۸۳)	حسین زاده (۱۳۸۳)	فتحی و اجارگاه (۱۳۸۲)	علمداری و افشون (۱۳۸۲)	قائدی و دیبا و اجاری (۱۳۸۱)	دامستان (۱۳۸۰)	آقازاده (۱۳۸۰)	متین (۱۳۸۵)	قراخانلو (۱۳۷۹)؛ پروتزیان (۱۳۷۹)		نوبدی (۱۳۷۸)
		■								■	ضعف فرهنگ پژوهش خواهی و پژوهش محوری
							■				ضعف فرهنگ استفاده از یافته‌های پژوهشی در تصمیم‌گیری‌ها
		■								■	محدودیت فضای فرهنگی و اجتماعی مناسب برای کاربست یافته‌های پژوهشی
		■					■				ارائهٔ پیشنهاد‌های پژوهشی که هم‌خوانیبا فرهنگ غالب آموزش و پرورش هم‌خوانی ندارد
									■		ناآشنایی پژوهشگران با ابعاد و خرده‌فرهنگ‌های مختلف در آموزش و پرورش
				■				■			ارتباط محدود پژوهشگران و کارگزاران پژوهشی برای کاربست یافته‌های پژوهشی
		■			■			■	■		دسترسی محدود معلمان و مدیران به یافته‌های پژوهشی برای کاربست آن‌ها
			■						■		ارتباط محدود کارشناسان پژوهش و مدارس برای آگاهی از کاربست یافته‌ها
		■			■				■		عدم نیازسنجی از گروه‌های گوناگون کاربران یافته‌های پژوهشی
		■						■	■		محدودیت دسترسی عموم پژوهشگران به طرح‌های پژوهشی انجام شده
			■		■			■	■		شناسایی نامناسب و غیرعلمی اولویت‌های پژوهشی در آموزش و پرورش
		■							■		ارتباط ضعیف با مراکز علمی و تحقیقاتی معتبر کشور
					■			■	■		اطلاع‌رسانی محدود دربارهٔ عناوین پژوهشی و ناآگاهی علاقه‌مندان
		■	■						■		برگزاری جلسات اندک هم‌اندیشی برای پژوهشگران و استفاده کنندگان از یافته‌های پژوهشی
			■		■			■	■		آموزش‌های محدود درخصوص اشاعه و گسترش نتایج پژوهش‌های صورت گرفته

موانع فرهنگی- اجتماعی

موانع ارتباطی- اطلاع‌رسانی

ادامه جدول ۱. موانع کاربردی یافته‌های پژوهشی در نظام آموزش و پرورش

متون نظری و پژوهشی بررسی شده		موانع شناسایی شده										
دارایی و همکاران (۱۳۸۸)	فضل الهی (۱۳۸۸)	تیرگر و طهرانی (۱۳۸۷)	قائدی و آهینجیان (۱۳۸۷)	سروشچی و همکاران (۱۳۸۶)	مکی آل آقا (۱۳۸۶)	محمدری پور (۱۳۸۵)	مجبوب (۱۳۸۵)	زمانی و قربان نژاد (۱۳۸۵)	هاشمی و عبادی (۱۳۸۵)	علبدی و همکاران (۱۳۸۴)	عسوزاده (۱۳۸۴)	
							■					ضعف فرهنگ پژوهش‌خواهی و پژوهش‌محوری
		■				■		■			■	ضعف فرهنگ استفاده از یافته‌های پژوهشی در تصمیم‌گیری‌ها
		■				■		■				محدودیت فضای فرهنگی و اجتماعی مناسب برای کاربردی یافته‌های پژوهشی
						■	■					ارائه پیشنهادی پژوهشی که هم‌خوانی با فرهنگ غالب آموزش و پرورش هم‌خوانی ندارد
		■					■	■				ناآشنایی پژوهشگران با ابعاد و خرده‌فرهنگ‌های مختلف در آموزش و پرورش
			■						■			ارتباط محدود پژوهشگران و کارگزاران پژوهشی برای کاربردی یافته‌های پژوهشی
												دسترسی محدود معلمان و مدیران به یافته‌های پژوهشی برای کاربردی آن‌ها
									■			ارتباط محدود کارشناسان پژوهش و مدارس برای آگاهی از کاربردی یافته‌ها
			■									عدم نیازسنجی از گروه‌های گوناگون کاربران یافته‌های پژوهشی
									■			محدودیت دسترسی عموم پژوهشگران به طرح‌های پژوهشی انجام‌شده
			■									شناسایی نامناسب و غیرعلمی اولویت‌های پژوهشی در آموزش و پرورش
												ارتباط ضعیف با مراکز علمی و تحقیقاتی معتبر کشور
									■			اطلاع‌رسانی محدود درباره عناوین پژوهشی و ناآگاهی علاقه‌مندان
			■						■			برگزاری جلسات اندک هم‌اندیشی برای پژوهشگران و استفاده کنندگان از یافته‌های پژوهشی
			■									آموزش‌های محدود در خصوص اشاعه و گسترش نتایج پژوهش‌های صورت‌گرفته

موانع فرهنگی

موانع ارتباطی - اطلاع‌رسانی

ادامه جدول ۱. موانع کاربری یافته‌های پژوهشی در نظام آموزش و پرورش

متون نظری و پژوهشی بررسی شده		موانع شناسایی شده												
بُرغه (2002)	کُک (2001)	لاکهن و همکاران (1999)	هاسن (1996)	فصل الهی قمی (۱۳۹۶)	ابراهیم زاده و همکاران (۱۳۹۵)	سزوه‌اصل و همکاران (۱۳۹۳)	قادی‌نر و همکاران (۱۳۹۲)	عصاری شهری (۱۳۹۰)	مظلومیان و همکاران (۱۳۸۹)	علم و همکاران (۱۳۸۸)	عباسی و همکاران (۱۳۸۷)			
			■		■						■	ضعف فرهنگ پژوهش‌خواهی و پژوهش‌محوری	موانع فرهنگی- اجتماعی	
										■		ضعف فرهنگ استفاده از یافته‌های پژوهشی در تصمیم‌گیری‌ها		
				■						■	■	محدودیت فضای فرهنگی و اجتماعی مناسب برای کاربری یافته‌های پژوهشی		
				■						■		ارائه پیشنهادها و پژوهشی که هم‌خوانی با فرهنگ غالب آموزش و پرورش هم‌خوانی ندارد		
			■		■							■	ناآشنایی پژوهشگران با ابعاد و خرده‌فرهنگ‌های مختلف در آموزش و پرورش	موانع ارتباطی- اطلاع‌رسانی
													ارتباط محدود پژوهشگران و کارگزاران پژوهشی برای کاربری یافته‌های پژوهشی	
					■	■					■		دسترسی محدود معلمان و مدیران به یافته‌های پژوهشی برای کاربری آنها	
				■								■	ارتباط محدود کارشناسان پژوهش و مدارس برای آگاهی از کاربری یافته‌ها	
				■									عدم نیازسنجی از گروه‌های گوناگون کاربران یافته‌های پژوهشی	
						■						■	محدودیت دسترسی عموم پژوهشگران به طرح‌های پژوهشی انجام‌شده	
					■								شناسایی نامناسب و غیرعلمی اولویت‌های پژوهشی در آموزش و پرورش	
				■								■	ارتباط ضعیف با مراکز علمی و تحقیقاتی معتبر کشور	
					■								اطلاع‌رسانی محدود درباره عناوین پژوهشی و ناآگاهی علاقه‌مندان	
						■						■	برگزاری جلسات اندک هم‌اندیشی برای پژوهشگران و استفاده‌کنندگان از یافته‌های پژوهشی	
				■									آموزش‌های محدود درخصوص اشاعه و گسترش نتایج پژوهش‌های صورت‌گرفته	

ادامه جدول ۱. موانع کاربردی یافته‌های پژوهشی در نظام آموزش و پرورش

متون نظری و پژوهشی بررسی شده					موانع شناسایی شده	
تان و همکاران (2012)	یاوا و همکاران (2009)	کاجرمو و همکاران (2008)	نیزت (2005)	لاثر (2004)		
				کمپسون-جامع اربابا (2003)	ضعف فرهنگ پژوهش‌خواهی و پژوهش‌محوری	ضعف فرهنگ پژوهشی
					ضعف فرهنگ استفاده از یافته‌های پژوهشی در تصمیم‌گیری‌ها	
■					محدودیت فضای فرهنگی و اجتماعی مناسب برای کاربردی یافته‌های پژوهشی	
					ارائه پیشنهادها و پژوهشی که هم‌خوانی با فرهنگ غالب آموزش و پرورش هم‌خوانی ندارد	
					ناآشنایی پژوهشگران با ابعاد و خرده‌فرهنگ‌های مختلف در آموزش و پرورش	
				■	ارتباط محدود پژوهشگران و کارگزاران پژوهشی برای کاربردی یافته‌های پژوهشی	موانع ارتباطی - اطلاع‌رسانی
■					دسترسی محدود معلمان و مدیران به یافته‌های پژوهشی برای کاربردی آن‌ها	
			■	■	ارتباط محدود کارشناسان پژوهش و مدارس برای آگاهی از کاربردی یافته‌ها	
			■	■	عدم نیازسنجی از گروه‌های گوناگون کاربران یافته‌های پژوهشی	
■				■	محدودیت دسترسی عموم پژوهشگران به طرح‌های پژوهشی انجام‌شده	
			■		شناسایی نامناسب و غیرعلمی اولویت‌های پژوهشی در آموزش و پرورش	
					ارتباط ضعیف با مراکز علمی و تحقیقاتی معتبر کشور	
				■	اطلاع‌رسانی محدود درباره عناوین پژوهشی و ناآگاهی علاقه‌مندان	
■				■	برگزاری جلسات اندک هم‌اندیشی برای پژوهشگران و استفاده کنندگان از یافته‌های پژوهشی	
			■		آموزش‌های محدود در خصوص اشاعه و گسترش نتایج پژوهش‌های صورت‌گرفته	

ادامه جدول ۱. موانع کاربست یافته‌های پژوهشی در نظام آموزش و پرورش

متون نظری و پژوهشی بررسی شده		موانع شناسایی شده
خواجه‌بهرامی (۱۳۸۳)	پارباد و همکاران (۱۳۸۳)	
حسن‌زاده (۱۳۸۳)	فنی‌واجراگه (۱۳۸۲)	مقاومت افراد ذی‌نفوذ در مقابل تغییرات ناشی از نتایج پژوهش‌ها
علمداری و افشین (۱۳۸۲)	قلندی و دیبا‌اجاری (۱۳۸۱)	کمبود وقت به دلیل انجام دادن وظایف آموزشی و انتظارات بیش‌ازحد از به‌کارگیری یافته‌های پژوهشی
دامستان (۱۳۸۰)	آقازاده (۱۳۸۰)	ضعف روحیه اجرای کار گروهی و تأکید بر فردگرایی در آموزش و پرورش
متین (۱۳۸۵)	قراخانو (۱۳۷۹)؛ پرویزیان (۱۳۷۹)	سلیقه‌ای عمل کردن برخی از کارگزاران پژوهشی در کاربست یافته‌های پژوهشی
نوبلی (۱۳۷۸)		دیدگاه منفی برخی از کارگزاران پژوهشی به پژوهش‌های انجام‌شده
		تأکید بر استفاده از روش‌های سنتی و عدم گرایش به کاربست یافته‌های پژوهش‌های انجام‌شده
		ناکافی بودن مهارت‌های پژوهشی و روش‌شناختی پژوهشگران

بررسی دیدگاه دبیران درباره موانع کاربست یافته‌های پژوهشی... | ۱۱۵

ادامه جدول ۱. موانع کاربردی یافته‌های پژوهشی در نظام آموزش و پرورش

متون نظری و پژوهشی بررسی شده		موانع شناسایی شده
دارابی و همکاران (۱۳۸۸)	فقدان انگیزه و رغبت به مطالعه گزارش‌های پژوهشی توسط کارگزاران پژوهشی	
فضل الهی (۱۳۸۸)	مقاومت افراد ذی‌نفوذ در مقابل تغییرات ناشی از نتایج پژوهش‌ها	
تیزگر و طهرانی (۱۳۸۷)	کمبود وقت به دلیل انجام دادن وظایف آموزشی و انتظارات بیش‌ازحد از به‌کارگیری یافته‌های پژوهشی	
قائدی و آهنبیان (۱۳۸۷)	ضعف روحیه اجرای کار گروهی و تأکید بر فردگرایی در آموزش و پرورش	
سرسیتی و همکاران (۱۳۸۶)	سلیقه‌ای عمل کردن برخی از کارگزاران پژوهشی در کاربردی یافته‌های پژوهشی	
مکی آل آقا (۱۳۸۶)	دیدگاه منفی برخی از کارگزاران پژوهشی به پژوهش‌های انجام شده	
محمدی پور (۱۳۸۵)	تأکید بر استفاده از روش‌های سنتی و عدم گرایش به کاربردی یافته‌های پژوهش‌های انجام شده	
مجبب (۱۳۸۵)	ناکافی بودن مهارت‌های پژوهشی و روش‌شناختی پژوهشگران	
زمانی و قربان‌زاد (۱۳۸۵)		
هائیمی و عیادی (۱۳۸۵)		
عابدی و همکاران (۱۳۸۴)		
عموزاده (۱۳۸۴)		

موانع انگیزشی - انسانی

ادامه جدول ۱. موانع کاربری یافته‌های پژوهشی در نظام آموزش و پرورش

متون نظری و پژوهشی بررسی شده		موانع شناسایی شده	
پُرْفَه (2002)		فقدان انگیزه و رغبت به مطالعه گزارش‌های پژوهشی توسط کارگزاران پژوهشی	■
مُک (2001)		مقاومت افراد ذی‌نفوذ در مقابل تغییرات ناشی از نتایج پژوهش‌ها	■
لانگمن و همکاران (1999)		کمبود وقت به دلیل انجام دادن وظایف آموزشی و انتظارات بیش‌ازحد از به‌کارگیری یافته‌های پژوهشی	■
حاسن (1996)	■	ضعف روحیه اجرای کار گروهی و تأکید بر فردگرایی در آموزش و پرورش	■
فضل الهی قمیچی (۱۳۹۶)	■	سلیقه‌ای عمل کردن برخی از کارگزاران پژوهشی در کاربری یافته‌های پژوهشی	■
ابراهیم‌زاده و همکاران (۱۳۹۵)		دیدگاه منفی برخی از کارگزاران پژوهشی به پژوهش‌های انجام‌شده	■
سنوده‌اصل و همکاران (۱۳۹۳)		تأکید بر استفاده از روش‌های سنتی و عدم گرایش به کاربری یافته‌های پژوهش‌های انجام‌شده	■
قادی‌نر و همکاران (۱۳۹۲)		ناکافی بودن مهارت‌های پژوهشی و روش‌شناختی پژوهشگران	■
عصاری شهری (۱۳۹۰)	■		
مظلمیان و همکاران (۱۳۸۹)			
علم و همکاران (۱۳۸۸)			
عباسی و همکاران (۱۳۸۸)			

موانع کاربری یافته‌های پژوهشی

ادامه جدول ۱. موانع کاربردی یافته‌های پژوهشی در نظام آموزش و پرورش

متون نظری و پژوهشی بررسی شده						موانع شناسایی شده	موانع انگیزشی - انسانی
تان و همکاران (2012)	پاوا و همکاران (2009)	کاجرمو و همکاران (2008)	نیزیت (2005)	لاتر (2004)	کمپسون - جامع اروپا (2003)		
			■			فقدان انگیزه و رغبت به مطالعه گزارش‌های پژوهشی توسط کارگزاران پژوهشی	
		■		■		مقاومت افراد ذی‌نفوذ در مقابل تغییرات ناشی از نتایج پژوهش‌ها	
■	■				■	کمبود وقت به دلیل انجام دادن وظایف آموزشی و انتظارات بیش‌ازحد از به‌کارگیری یافته‌های پژوهشی	
		■		■		ضعف روحیه اجرای کار گروهی و تأکید بر فردگرایی در آموزش و پرورش	
■	■		■		■	سلب‌ای عمل کردن برخی از کارگزاران پژوهشی در کاربردی یافته‌های پژوهشی	
		■	■	■		دیدگاه منفی برخی از کارگزاران پژوهشی به پژوهش‌های انجام شده	
	■	■				تأکید بر استفاده از روش‌های سنتی و عدم گرایش به کاربردی یافته‌های پژوهش‌های انجام شده	
■			■	■	■	ناکافی بودن مهارت‌های پژوهشی و روش‌شناختی پژوهشگران	

پرسش دوم پژوهش: «آیا موانع مدیریتی - ساختاری از کاربست یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش استان کهگیلویه و بویراحمد جلوگیری می‌کند؟» براساس نتایج تحلیل انجام‌شده مشخص شد که تأثیرگذارترین مانع مدیریتی - ساختاری «کم‌توجهی مدیران ارشدتر به نتایج پژوهش‌های انجام‌شده» با میانگین ۳/۹۹ و انحراف استاندارد ۱/۰۲ است. همچنین نتایج آزمون t تک‌نمونه‌ای نشان‌دهنده آن بود که همه موانع مدیریتی - ساختاری در سطح ۰/۰۵ معنادار است و این امر آشکار می‌کند که وجود موانع مدیریتی - ساختاری از کاربست یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش استان کهگیلویه و بویراحمد جلوگیری می‌کند (جدول ۲).

جدول ۲. توزیع فراوانی و میانگین نظرات دبیران در خصوص موانع مدیریتی - ساختاری

Sig	T	SD	M	شاخص‌های آماری موانع مدیریتی - ساختاری
۰/۰۰۰	۱۱/۰۱	۱/۱۴	۳/۷۴	مقررات دست‌وپاگیر اداری در خصوص اجرای طرح‌های پژوهشی
۰/۰۰۰	۱۳/۸۲	۱/۰۷	۳/۸۶	طولانی‌بودن فرایند رسیدگی و داوری و تصویب طرح‌های پژوهشی
۰/۰۰۰	۱۳/۰۱	۱/۱۵	۳/۸۷	نظارت و کنترل محدود بر اجرای پژوهش‌های انجام‌شده
۰/۰۰۰	۱۶/۶۲	۱/۰۲	۳/۹۹	کم‌توجهی مدیران ارشدتر به نتایج پژوهش‌های انجام‌شده
۰/۰۰۰	۱۴/۳۴	۱/۱۷	۳/۹۸	عدم ارائه آموزش‌های لازم به کارشناسان پژوهش در زمینه کاربست یافته‌های پژوهشی
۰/۰۰۰	۱۱/۳۶	۱/۱۴	۳/۷۶	اختصاص زمان محدود مدیران برای کاربست یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش
۰/۰۰۰	۱۱/۷۸	۱/۱۹	۳/۸۲	کم‌توجهی مدیران و کارگزاران پژوهشی به ایده‌ها و عناوین پژوهشی پیشنهادی قابل اجرا
۰/۰۰۰	۱۵/۳۶	۱/۰۷	۳/۹۷	شناخت ناکافی مدیران و کارگزاران پژوهشی از مشکلات مربوط به انجام پژوهش
۰/۰۰۰	۱۳/۹۷	۱/۰۹	۳/۸۹	کم‌توجهی به نیازهای محلی و تأکید بر تمرکزگرایی در انتخاب عناوین پژوهشی

پرسش سوم پژوهش: «آیا موانع اقتصادی - مالی از کاربست یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش استان کهگیلویه و بویراحمد جلوگیری می‌کند؟» براساس نتایج تحلیل انجام‌شده، تأثیرگذارترین مانع اقتصادی - مالی «نامتناسب بودن حق الزحمه پژوهش» با

میانگین $4/20$ و انحراف استاندارد $1/03$ است. همچنین نتایج آزمون t تک‌نمونه‌ای نشان‌دهنده آن بود که همه موانع اقتصادی - مالی در سطح $0/05$ معنادار است و این آشکار کرد که وجود موانع اقتصادی - مالی از کاربست یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش استان کهگیلویه و بویراحمد جلوگیری می‌کند (جدول ۳).

جدول ۳. توزیع فراوانی و میانگین نظرات دبیران در خصوص موانع اقتصادی - مالی

Sig	T	SD	M	شاخص‌های آماری موانع اقتصادی - مالی
0/000	20/56	0/950	4/14	کمبود اعتبارات و بودجه‌های تحقیقاتی استان‌ها
0/000	14/17	1/06	3/88	کمبود امکانات رفاهی لازم برای اجرای پژوهش‌های کاربردی و قابل اجرا
0/000	22/79	1/03	4/20	نامتناسب بودن حق‌الزحمه پژوهش
0/000	17/40	1/03	4/05	حمایت‌های مالی دیرهنگام از طرح‌های پژوهشی مصوب

پرسش چهارم پژوهش: «آیا موانع فرهنگی - اجتماعی از کاربست یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش استان کهگیلویه و بویراحمد جلوگیری می‌کند؟» تحلیل انجام‌شده نشان‌دهنده آن است که تأثیرگذارترین مانع فرهنگی - اجتماعی «ضعف فرهنگ پژوهش‌خواهی و پژوهش‌محوری» با میانگین $4/14$ و انحراف استاندارد $1/01$ است. همچنین نتایج آزمون t تک‌نمونه‌ای نشان‌دهنده آن بود که همه موانع فرهنگی - اجتماعی در سطح $0/05$ معنادار است و این امر آشکار کرد که موانع فرهنگی - اجتماعی از کاربست یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش استان کهگیلویه و بویراحمد جلوگیری می‌کند (جدول ۴).

جدول ۴. توزیع فراوانی و میانگین نظرات دبیران در خصوص موانع فرهنگی - اجتماعی

Sig	T	SD	M	شاخص‌های آماری موانع فرهنگی/اجتماعی
0/000	19/20	1/01	4/14	ضعیف بودن فرهنگ پژوهش‌خواهی و پژوهش‌محوری
0/000	17/30	1/07	4/09	ضعیف بودن فرهنگ استفاده از یافته‌های پژوهشی در تصمیم‌گیری‌ها
0/000	15/75	0/991	3/91	محدودیت فضای فرهنگی و اجتماعی مناسب برای کاربست یافته‌های پژوهشی

Sig	T	SD	M	شاخص‌های آماری موانع فرهنگی/اجتماعی
۰/۰۰۰	۱۰/۳۲	۱/۰۸	۳/۶۵	ارائهٔ پیشنهادهای پژوهشی‌ای که هم‌خوانی با فرهنگ غالب آموزش و پرورش هم‌خوانی ندارد
۰/۰۰۰	۱۶/۵۶	۰/۸۵۸	۳/۸۵	ناآشنایی پژوهشگران با ابعاد و خرده‌فرهنگ‌های مختلف در آموزش و پرورش

پرسش پنجم پژوهش: «آیا موانع ارتباطی - اطلاع‌رسانی از کاربست یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش استان کهگیلویه و بویراحمد جلوگیری می‌کند؟» تحلیل انجام شده بیانگر آن است که تأثیرگذارترین مانع ارتباطی - اطلاع‌رسانی «شناسایی نامناسب و غیرعلمی اولویت‌های پژوهشی در آموزش و پرورش» با میانگین ۴/۳۴ و انحراف استاندارد ۰/۸۹۰ است. همچنین براساس نتایج آزمون t تک‌نمونه‌ای مشخص شد که همهٔ موانع ارتباطی - اطلاع‌رسانی در سطح ۰/۰۵ معنادار است و این امر نشان‌دهندهٔ وجود موانع ارتباطی - اطلاع‌رسانی است که از کاربست یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش استان کهگیلویه و بویراحمد جلوگیری می‌کند (جدول ۵).

جدول ۵. توزیع فراوانی و میانگین نظرات دبیران درخصوص موانع ارتباط - اطلاع‌رسانی

Sig	T	SD	M	شاخص‌های آماری موانع ارتباطی/اطلاع‌رسانی
۰/۰۰۰	۱۲/۶۸	۱/۰۲	۳/۷۶	ارتباط محدود میان پژوهشگران و کارگزاران پژوهشی برای کاربست یافته‌های پژوهشی
۰/۰۰۰	۱۲/۸۴	۱/۰۳	۳/۷۸	دسترسی محدود معلمان و مدیران به یافته‌های پژوهشی برای کاربست آن‌ها
۰/۰۰۰	۱۴/۵۱	۰/۹۸۳	۳/۸۳	ارتباط محدود میان کارشناسان پژوهش و مدارس برای آگاهی از کاربست یافته‌ها
۰/۰۰۰	۲۲/۴۵	۰/۸۹۹	۴/۱۸	عدم نیازسنجی گروه‌های گوناگون کاربران یافته‌های پژوهشی
۰/۰۰۰	۲۱/۳۰	۰/۹۲۸	۴/۱۶	محدودیت دسترسی به طرح‌های پژوهشی انجام‌شده برای عموم پژوهشگران
۰/۰۰۰	۲۵/۶۵	۰/۸۹۰	۴/۳۴	شناسایی نامناسب و غیرعلمی اولویت‌های پژوهشی در آموزش و پرورش

Sig	T	SD	M	شاخص‌های آماری
۰/۰۰۰	۱۵/۵۱	۱/۰۹	۴/۰۰	موانع ارتباطی/اطلاع‌رسانی
۰/۰۰۰	۱۵/۵۱	۱/۰۹	۴/۰۰	ارتباط ضعیف با مراکز علمی و تحقیقاتی معتبر کشور
۰/۰۰۰	۲۰/۰۵	۰/۹۸۰	۴/۱۵	اطلاع‌رسانی محدود درباره عناوین پژوهشی و عدم آگاهی علاقه‌مندان
۰/۰۰۰	۲۱/۰۵	۰/۹۵۸	۴/۱۸	برگزاری جلسات اندک هم‌اندیشی بین پژوهشگران و استفاده‌کنندگان از یافته‌های پژوهشی
۰/۰۰۰	۱۷/۶۸	۱/۰۵	۴/۱۰	آموزش‌های محدود در خصوص اشاعه و گسترش نتایج پژوهش‌های صورت‌گرفته

پرسش ششم پژوهش: «آیا موانع انگیزشی- انسانی از کاربست یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش استان کهگیلویه و بویراحمد جلوگیری می‌کند؟» تحلیل انجام شده بیانگر آن است که تأثیرگذارترین مانع انگیزشی- انسانی «ضعف روحیه کار گروهی و تأکید بر فردگرایی در آموزش و پرورش» با میانگین ۴/۳۹ و انحراف استاندارد ۰/۸۰۴ است. همچنین براساس نتایج آزمون t تک‌نمونه‌ای مشخص شد که همه موانع انگیزشی- انسانی در سطح ۰/۰۵ معنادار است و این امر نشان‌دهنده وجود موانع انگیزشی- انسانی است که از کاربست یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش استان کهگیلویه و بویراحمد جلوگیری می‌کند (جدول ۵).

جدول ۶. توزیع فراوانی و میانگین نظرات دبیران درخصوص موانع انگیزشی- انسانی

Sig	T	SD	M	شاخص‌های آماری
۰/۰۰۰	۱۸/۲۹	۱/۰۲	۴/۱۰	موانع انگیزشی/انسانی
۰/۰۰۰	۱۸/۲۹	۱/۰۲	۴/۱۰	فقدان انگیزه و رغبت به مطالعه گزارش‌های پژوهشی توسط کارگزاران پژوهشی
۰/۰۰۰	۱۲/۸۶	۱/۲۱	۳/۹۱	مقاومت افراد ذی‌نفع در مقابل تغییرات ناشی از نتایج پژوهش‌ها
۰/۲۸۸	-۱/۰۶	۱/۰۴	۲/۹۳	کمبود وقت به دلیل انجام دادن وظایف آموزشی و انتظارات بیش‌ازحد از به‌کارگیری یافته‌های پژوهشی
۰/۰۰۰	۲۹/۴۷	۰/۸۰۴	۴/۳۹	ضعف روحیه کار گروهی و تأکید بر فردگرایی در آموزش و پرورش
۰/۰۰۰	۲۱/۱۷	۰/۹۵۶	۴/۱۸	سلیقه‌ای عمل کردن برخی از کارگزاران پژوهشی در کاربست یافته‌های پژوهشی

Sig	T	SD	M	شاخص‌های آماری موانع انگیزشی/انسانی
۰/۰۰۰	۱۸/۹۹	۱/۰۳	۴/۱۵	نگرش منفی برخی از کارگزاران پژوهشی به پژوهش‌های انجام‌شده
۰/۰۰۰	۱۴/۹۱	۱/۰۵	۳/۹۲	تأکید بر استفاده از روش‌های سنتی و عدم گرایش به پژوهش‌های انجام‌شده
۰/۰۰۰	۱۳/۳۲	۱/۰۸	۳/۸۵	ناکافی بودن مهارت‌های پژوهشی و روش‌شناختی پژوهشگران

بحث و نتیجه‌گیری

همان‌طور که پیش از این گفته شد، هدف اصلی این پژوهش بررسی دیدگاه دبیران درباره موانع کاربست یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش است. در ادامه، درباره یافته‌ها بحث و نتیجه‌گیری می‌کنیم. درباره انتخاب موانع کاربست یافته‌های پژوهشی، پنج مانع کلی با عناوین ساختاری-مدیریتی، اقتصادی-مالی، فرهنگی-اجتماعی، ارتباطی-اطلاع‌رسانی و انگیزشی-انسانی از متون نویسندگان هم‌چون متین (۱۳۸۵)، آقازاده (۱۳۸۰)، فتحی و اجارگاه (۱۳۸۲)، حسن‌زاده (۱۳۸۳)، عابدی و همکاران (۱۳۸۴)، مکی آل‌آقا (۱۳۸۶)، فضل‌اللهی قمیشی (۱۳۸۸)، عصارى شهری (۱۳۹۰)، قادری‌فر و همکاران (۱۳۹۲)، ستوده اصل و همکاران (۱۳۹۳)، ابراهیم‌زاده و همکاران (۱۳۹۵)، فضل‌اللهی قمیشی (۱۳۹۶)، کک (۲۰۰۱)، برفه (۲۰۰۲)، کمیسیون جامع اروپا (۲۰۰۳)، نیزیت (۲۰۰۵)، کاجرمو و همکاران (۲۰۰۸)، یاوا و همکاران (۲۰۰۹)، تان و همکاران (۲۰۱۲) استخراج شد و در ادامه مطالعه پیمایشی نشان داد که، از دیدگاه دبیران، کم‌توجهی مدیران ارشدتر به نتایج پژوهش‌های انجام‌شده مهم‌ترین مانع مدیریتی-ساختاری است. در این زمینه، پرویزیان (۱۳۷۹) گرایش سنتی مدیران به تصمیم‌گیری در کمیسیون‌های غیرتخصصی و عدم ارتباط پژوهشگران با تصمیم‌گیرندگان اجرایی را از موانع کاربست یافته‌های پژوهشی بیان کرده است. دادستان (۱۳۸۰) بیان می‌کند که کیفیت ضعیف پژوهش‌ها، مدیریت غیرعلمی، ناآگاهی از نتایج پیشین و بی‌توجهی به نتایج پژوهش‌ها توسط مدیران از موانع عمده کاربست نتایج پژوهش است. پاریاد و همکاران (۱۳۸۳) نظام اداری و بوروکراسی حاکم بر سازمان‌ها و نیز مشارکت نکردن افراد در فعالیتهای علمی و پژوهشی را از موانع اجرای پژوهش بیان کرده‌اند. محمدی‌پور (۱۳۸۵) موانعی هم‌چون ساختار اداری تصویب و ارزیابی پژوهش، کاربردی نبودن نتایج تحقیق و

کم‌توجهی به امتیازات پژوهشی را از علل بی‌توجهی اساتید به کارهای تحقیقاتی بیان کرده است. فضل‌الهی قمیشی و همکاران (۱۳۹۱) در پژوهشی به این نتیجه رسیدند که موانع اداری - ساختاری در پژوهش‌های فرهنگیان نقش بازدارندگی دارد و اهمیت‌ندادن مسئولان به پژوهش‌های فرهنگیان از مهم‌ترین موانع کاربرست یافته‌های پژوهشی است. هاسن (1996) در پژوهشی به این نتیجه رسیده است که از مهم‌ترین موانع اجرای پژوهش و کاربرست آن می‌توان به نارسایی‌های اداری اشاره کرد. کمیسیون جامع اروپا (2003) در مطالعه‌ای به این نتیجه رسید که از مهم‌ترین موانع موجود در راه کاربرست یافته‌های پژوهشی، نبود ساختار سازمانی توسعه‌یافته و دانش‌بنیان در سازمان‌هاست. همان‌طور که نمایان است، نتایج این پژوهش هم از لحاظ آماری معنادار بوده و هم از لحاظ نظری مورد تأیید و پشتیبانی نتایج پژوهش‌های پیشین است و باتوجه به این وضعیت، می‌توان نتیجه گرفت که همه موانع ساختاری - مدیریتی از قبیل مقررات دست‌وپاگیر اداری برای اجرای پژوهش، طولانی‌بودن فرایند رسیدگی و داوری و تصویب طرح‌های پژوهشی، ضعف نظارت و کنترل بر اجرای پژوهش‌ها در جلوگیری از کاربرست یافته‌های پژوهشی در نظام آموزش و پرورش تأثیرگذار است.

از دیدگاه دبیران، کمبود اعتبارات و بودجه‌های تحقیقاتی مهم‌ترین مانع اقتصادی - مالی است. در این زمینه، قائدی و دیبا و اجاری (۱۳۸۱) از مهم‌ترین موانع استفاده از نتایج تحقیقات را کمبود منابع مالی می‌دانند. پاریاد و همکاران (۱۳۸۳) به این نتیجه رسیدند که مقررات مالی دست‌وپاگیر در فعالیت‌های پژوهشی از موانع پژوهش است. عابدی و همکاران (۱۳۸۴) یکی از مهم‌ترین موانع بازدارنده کاربرست یافته‌های آموزشی را در اختیار نبودن منابع کافی و مناسب (مالی و مادی و انسانی) برای عملیاتی کردن نتایج بیان کردند. فضل‌الهی (۱۳۸۸) در پژوهشی نشان داد که مسائل اقتصادی از موانع بازدارنده تولید علم است. کمیسیون جامع اروپا (2003) ناآشنایی بسیاری از کارکنان سازمان‌ها با واقعیت‌های اقتصادی تحقیق و پژوهش را از موانع موجود در راه کاربرست یافته‌های پژوهشی دانست. همان‌طور که نمایان است، نتایج این پژوهش هم از لحاظ آماری معنادار بوده و هم از لحاظ نظری مورد تأیید و پشتیبانی نتایج پژوهش‌های پیشین است و باتوجه به این وضعیت می‌توان نتیجه گرفت که همه موانع اقتصادی - مالی از قبیل کمبود امکانات رفاهی لازم برای اجرای پژوهش‌های کاربردی و قابل اجرا، نامتناسب بودن حق‌الزحمه پژوهش و بی‌میلی به اجرای پژوهش و حمایت‌های مالی

محدود و دیر هنگام در فرایند اجرای طرح‌های پژوهشی در جلوگیری از کاربست یافته‌های پژوهشی در نظام آموزش و پرورش تأثیرگذار است.

از دیدگاه دبیران، ضعیف بودن فرهنگ پژوهش‌خواهی و پژوهش‌محوری مهم‌ترین مانع فرهنگی - اجتماعی است. در این زمینه، پرویزیان (۱۳۷۹) بیان می‌کند که مواردی همچون نداشتن فرهنگ پژوهش، کمبود پژوهشگر مجرب، قانونمند نبودن کاربرد یافته‌های پژوهشی از موانع کاربست نتایج پژوهش است. در پژوهشی، آقازاده (۱۳۸۰) موضوع رواج فرهنگ پژوهش‌خواهی و حقیقت‌یابی در میان تصمیم‌گیرندگان و برنامه‌ریزان برای استفاده و بهره‌مندی از نتایج تحقیقات را مطرح کرد. زمانی و قربان‌نژاد (۱۳۸۵) در پژوهشی بیان کردند که بی‌ارزشی جایگاه تحقیق در کشور، ضعف روحیه و اخلاق جست‌وجوگری به‌عنوان یک منش علمی از موانع کاربست یافته‌های پژوهشی است. مجرب (۱۳۸۵) موانع توسعه پژوهش را شامل موانع فکری و فرهنگی، اقتصادی و سخت‌افزاری، سیاسی و اجتماعی و ساختاری و مدیریتی بیان کرده است. محمدی‌پور (۱۳۸۵) در پژوهشی به این نتیجه رسید که موانع فرهنگی از علل عدم استقبال اساتید از کارهای تحقیقاتی است. تیرگر و طهرانی (۱۳۸۷) در پژوهشی به این نتیجه رسیدند که مهم‌ترین موانع توسعه پژوهش‌محوری به‌ترتیب موانع اجتماعی و فرهنگی، موانع اقتصادی و مالی، موانع اجرایی و اداری است. فضل‌الهی قمیشی و همکاران (۱۳۹۱) ضعف روحیه فعالیت گروهی برای اجرای پروژه‌های تحقیقاتی، نهادینه نشدن فرهنگ پژوهش در میان فرهنگیان و... را از موانع کاربست یافته‌های پژوهشی بیان کرده است. لانگمن و همکاران (۱۹۹۹) بیان می‌کنند پژوهش‌های آموزشی جایگاه والایی ندارند و از دلایل اصلی این امر وجود این باور دیرینه است که، در عمل، به‌ندرت پژوهش به پیشرفت منجر شده است و به عبارتی این نگاهی بدبینانه به فرهنگ پژوهش و کاربست آن در آموزش و پرورش است. همان‌طور که آشکار است، نتایج این پژوهش هم از لحاظ آماری معنادار بوده و هم از لحاظ نظری مورد تأیید و پشتیبانی نتایج پژوهش‌های پیشین است و با توجه به این وضعیت می‌توان نتیجه گرفت که همه موانع فرهنگی - اجتماعی از قبیل محدودیت فضای فرهنگی و اجتماعی مناسب برای کاربست یافته‌های پژوهشی و ارائه پیشنهادها پژوهشی که هم‌خوانی با فرهنگ غالب آموزش و پرورش ندارد در جلوگیری از کاربست یافته‌های پژوهشی در نظام آموزش و پرورش تأثیرگذار است.

از دیدگاه دبیران، عدم نیازسنجی از طیف گوناگون کاربران یافته‌های پژوهشی

مهم‌ترین مانع ارتباطی-اطلاع‌رسانی است. در این زمینه، پرویزیان (۱۳۷۹) ناآشنایی فرهنگیان و دانشگاہیان با یافته‌های پژوهشی، بی‌توجهی به رشد پژوهندگی در قشر دانشجو، عدم ارتباط پژوهشگران با تصمیم‌گیرندگان اجرایی و... را از موانع کاربست یافته‌های پژوهشی بیان کرده است. متین (۱۳۸۵) در پژوهشی به این نتیجه رسید که ضعف نظام اطلاع‌رسانی و عدم کاربست روش‌های مؤثر در اطلاع‌رسانی یافته‌ها از موانع عمده استفاده از یافته‌های پژوهشی است. قائدی و دیبا و اجاری (۱۳۸۱) فقدان ارتباط مسئولان با پژوهشگران را از موانع کاربست یافته‌های پژوهشی بیان کرده‌اند. فتحی و اجارگاہ (۱۳۸۲) یکی از موانع عمده کاربست پژوهش‌ها را ضعف نظام اطلاع‌رسانی بیان کرده است. لاتر (۲۰۰۴) در پژوهشی به این نتیجه رسید که یکی از عوامل مؤثر بر کاربست یافته‌های پژوهشی در نظام آموزش و پرورش استقرار نظام اطلاع‌رسانی تحقیقات آموزشی است. همان‌طور که آشکار است، نتایج این پژوهش هم از لحاظ آماری معنادار بوده و هم از لحاظ نظری مورد تأیید و پشتیبانی نتایج پژوهش‌های پیشین است و با توجه به این موضوع می‌توان نتیجه گرفت که همه موانع ارتباطی-اطلاع‌رسانی از قبیل ارتباط محدود میان پژوهشگران و کارگزاران پژوهشی برای کاربست مناسب یافته‌های پژوهشی، دسترسی محدود معلمان و مدیران به یافته‌های پژوهشی برای کاربست آن‌ها، ارتباط محدود پژوهشگران و مسئولان مدارس برای کسب اطلاعات مفید درباره موضوع پژوهشی، محدودیت دسترسی به گزارش‌های تفضیلی طرح‌های پژوهشی انجام‌شده در جلوگیری از کاربست یافته‌های پژوهشی در نظام آموزش و پرورش تأثیرگذار است.

از دیدگاه دبیران، ضعف بودن روحیه کار گروهی و تأکید بر فردگرایی مهم‌ترین مانع انگیزی-انسانی است. در این زمینه، علمداری و افشون (۱۳۸۲) مسائلی همچون کمبود وقت و مشغله زیاد و بی‌علاقگی به امر پژوهش را به‌عنوان مانع کاربست یافته‌های پژوهشی بیان کرده‌اند. حسن‌زاده (۱۳۸۳) موانع انسانی را از مهم‌ترین موانع کاربست یافته‌های پژوهشی بیان کرده است. هاشمی و عبادی (۱۳۸۵) در پژوهشی به این نتیجه رسیدند که مشارکت پژوهشگران و تصمیم‌گیران برای تلفیق مؤثر یافته‌ها و قاطعیت و شجاعت تصمیم‌گیران بدون توجه به منافع شخصی، وجود بسترهای فرهنگ تحقیقاتی و... مؤلفه‌هایی هستند که تصمیم‌گیران برای کاربست یافته‌های پژوهش به آن‌ها نیاز دارند. فضل‌الهی (۱۳۸۸) در پژوهشی نشان داد که موانع انگیزی

از مهم‌ترین موانع بازدارنده تولید علم است. لاتر (2004) در پژوهشی به این نتیجه رسید که ایجاد نگرش مثبت برای به کارگیری یافته‌های علمی در تعلیم و تربیت از عوامل مؤثر بر کاربست یافته‌های پژوهشی در نظام آموزش و پرورش است. همان‌طور که نمایان است، نتایج این پژوهش هم از لحاظ آماری معنا دار بوده و هم از لحاظ نظری مورد تأیید و پشتیبانی پژوهش‌های پیشین است و با توجه به این وضعیت می‌توان نتیجه گرفت که همه موانع انگیزشی - انسانی از قبیل فقدان انگیزش و رغبت به مطالعه گزارش‌های پژوهشی، مقاومت افراد در مقابل تغییرات ناشی از نتایج پژوهش‌ها، کمبود وقت به دلیل انجام دادن وظایف آموزشی و انتظارات بیش از حد از به کارگیری یافته‌های پژوهشی، نگرش منفی برخی از مدیران به پژوهش در جلوگیری از کاربست یافته‌های پژوهشی در نظام آموزش و پرورش تأثیرگذار است.

پیشنهادها

- نیازسنجی و شناسایی اولویت‌های پژوهشی با تأکید بر نیازهای بومی هر منطقه: اگر موضوع پژوهشی که انتخاب می‌شود برخواسته از نیازهای بومی هر منطقه باشد، دغدغه‌هایی که درباره عدم کاربست یافته‌های پژوهشی وجود دارد به احتمال زیاد از بین خواهد رفت. به همین دلیل باید در نیازسنجی و شناسایی علمی اولویت‌های پژوهشی دقت فراوان داشت و می‌توان به متناسب‌سازی هرچه بیشتر زمینه‌های پژوهشی با نیازهای آموزشی مناطق، تدوین اولویت‌های پژوهشی به صورت واضح و روشن، تعیین اولویت‌های پژوهشی با توجه به میزان ضرورت آن‌ها در عرصه‌های آموزشی، تدوین اولویت‌های پژوهشی متناسب با اهداف دوره‌های گوناگون تحصیلی و رعایت معیارهای علمی و عملی در تدوین اولویت‌های پژوهشی پرداخت.
- افزایش اعتبارات مالی پروژه‌های تحقیقاتی یا انتخاب اولویت‌های پژوهشی ضروری: اگر امکان داشته باشد باید بودجه تحقیقاتی آموزش و پرورش استان‌ها را افزایش دهیم، اما در صورتی که نتوانیم اعتبارات تحقیقاتی را افزایش دهیم، بهتر است که پروژه‌هایی بسیار ضروری اجرا شود.
- ایجاد انگیزه، گسترش فرهنگ پژوهش محوری و ارج نهادن به کارهای پژوهشی: برای کاربست یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش بهتر است به مدیران و دبیرانی که تمایل به انجام دادن کارهای پژوهشی دارند فضا و بستر لازم داده شود و انگیزه‌های

لازم در این زمینه ایجاد شود و فرهنگ پژوهش محوری و ارزش‌دهی به امر پژوهش را در سازمان آموزش و پرورش نهادینه کرد.

- اطلاع‌رسانی درباره نتایج پژوهشی: یکی از مهم‌ترین کارهایی که در کاربست یافته‌های پژوهشی می‌توان انجام داد اطلاع‌رسانی و اشاعه یافته‌های پژوهشی در سازمان آموزش و پرورش است و می‌توان اقدام به چاپ بولتن، چکیده تفضیلی، نشریه (به صورت فصلنامه، ماهنامه، گاهنامه و...) کرد و آن را در اختیار مدیران و دبیران گذاشت تا از نتایج آن در مدارس استفاده کنند.

- صلاحیت‌های علمی پژوهشگران: داشتن صلاحیت‌های علمی و مدارک تحصیلی عالی پژوهشگران برای انجام دادن پروژه‌های تحقیقاتی و همچنین مطابقت مدارک تحصیلی با حوزه‌های کاری پژوهشگران، به عبارتی کار را به کاردان سپردن، یکی از راه‌های مؤثر در اجرای کارهای پژوهشی با کیفیت مناسب است که به تبع آن به کاربست یافته‌های پژوهشی نیز کمک می‌کند.

- داشتن صبر و حوصله برای کاربردی کردن نتایج پژوهشی: پژوهش با کیفیت نیازمند زمان کافی برای اجراست و پس از پایان پژوهش نباید انتظار داشت که در کوتاه‌مدت به تمامی نتایج آن دست یافت، بلکه باید به اثر بلندمدت این گونه پژوهش‌ها امیدوار بود و با صبر و حوصله یافته‌های پژوهشی را به کار بست.

- پژوهش محور کردن گروه‌های آموزشی: می‌توانیم گروه‌های آموزشی را با روش‌های پژوهشی متنوع آشنا کنیم و یافته‌های پژوهشی را در اختیار آن‌ها قرار دهیم تا هنگام بازدید از مدارس این یافته‌ها را در اختیار دبیران قرار دهند و در بازدیدهای بعدی از نتایج کاربست یافته‌های پژوهشی اطلاع لازم گرفته شود و به کارشناسان پژوهش اداره تحقیقات انعکاس داده شود.

منابع

- ابراهیم‌زاده، فرزاد و همکاران (۱۳۹۵). بررسی موانع پژوهش از دیدگاه اساتید دانشگاه علوم پزشکی لرستان و ارتباط آن با عملکرد پژوهشی ایشان. فصلنامه یافته. دوره ۱۸. شماره ۱: ۲۸ - ۴۱.
- آقازاده، احمد (۱۳۸۰). بررسی نارسایی‌ها و موانع در کاربری نتایج و یافته‌های تحقیقات تربیتی. پژوهشکده تعلیم و تربیت. پژوهش‌نامه آموزش. ویژه‌نامه شماره ۱۰: ۲۲ - ۳۲.
- پاریاد، رحمان؛ نصر اصفهانی، احمدرضا و لیاقتدار، محمد (۱۳۸۳). بررسی موانع ساختاری پژوهش در بین اعضای هیئت علمی گروه‌های آموزشی علوم انسانی دانشگاه‌های اصفهان و منطقه غرب کشور، مجموعه مقالات آموزش عالی و توسعه پایدار. جلد دوم. تهران: مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی.
- پرویزیان، محمدعلی (۱۳۷۹). معضلات پژوهش در حوزه علوم تربیتی. فصلنامه علمی پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی اراک. دوره ۲.
- تیرگر، هدایت؛ محمد طهرانی، حسن (۱۳۸۷). موانع عمده توسعه پژوهش محوری در واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی استان کرمان. فصلنامه دانش و پژوهش در علوم تربیتی (دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان). دوره ۱. شماره ۱۷: ۹۹ - ۱۱۸.
- حسن‌زاده، رمضان (۱۳۸۳). بررسی موانع و عوامل کاربری یافته‌های پژوهشی توسط دانشگاه‌ها و دستگاه‌های اجرایی. فصلنامه تعلیم و تربیت. دوره ۲۰. شماره ۸۰: ۴۰ - ۷۰.
- خواجه بهرامی، حسین (۱۳۸۳). شناسایی عوامل مؤثر بر گرایش معلمان به فعالیت‌های پژوهشی از دیدگاه معلمان منطقه ماهان کرمان. پایان‌نامه کارشناسی ارشد. دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی. دانشگاه شهید بهشتی.
- دادستان، پریخ (۱۳۸۰). متن مصاحبه. پژوهشکده تعلیم و تربیت. پژوهش‌نامه آموزشی. ویژه‌نامه شماره ۱۰.
- دارایی، شمس و همکاران (۱۳۸۸). بررسی شدت مشکلات پژوهشی قبل و بعد از مداخلات اداری و مدیریتی از دیدگاه اعضای هیئت علوم پزشکی قم. مجله دانشگاه علوم پزشکی قم. دوره ۳. شماره ۳: ۳۷ - ۴۴.
- زمانی، حکیم؛ قربان‌نژاد، اقدس (۱۳۸۵). بررسی مشکلات و موانع موجود در امر پژوهش. همایش منطقه‌ای بررسی مشکلات پژوهش و ارائه راهکارهای مناسب و کاربردی برای بهبود

آن. دانشگاه آزاد اسلامی واحد قوچان.

ساکي، رضا و نامي، شمسي (۱۳۸۵). تأملی بر فرايند اولويت‌يابی پژوهشی و دشواری‌های آن در آموزش و پرورش. فصلنامه تعليم و تربيت. دوره ۲۲. شماره ۶: ۱۶۱-۱۸۸.

ستوده اصل، راهب قربانی و رشیدی‌پور، علی (۱۳۹۳). بررسی مشکلات پژوهشی و موانع توليد علم از دیدگاه اعضای هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی سمنان. فصلنامه کومش. جلد ۱۶. شماره ۱: ۱-۷.

سرشتی، منیژه و همکاران (۱۳۸۶). موانع انجام پژوهش از دیدگاه پرستاران و ماماهاى شاغل در بیمارستان‌های شهرکرد. مجله دانشگاه علوم پزشکی ایلام. دوره ۱۵. شماره ۲: ۷-۱۳.

سیف‌الهی، سیف‌الله (۱۳۸۱). جامعه‌شناسی مسائل اجتماعی ایران، مجموعه مقالات و نظرها. تهران: مؤسسه انتشارات جامعه‌پژوهان سینا.

سیف، علی‌اکبر (۱۳۸۰). متن گفت‌وگو: پژوهشکده تعليم و تربيت. پژوهش‌نامه آموزشی. ویژه‌نامه شماره ۱۰: ۸-۱۲.

عابدی، احمد؛ عریضی سامانی، سید حمیدرضا و شواخی، علی‌رضا (۱۳۸۴). فراتحلیل عوامل مؤثر بر افزایش کاربست یافته‌های پژوهشی در وزارت آموزش و پرورش، فصلنامه نوآوری‌های آموزشی، شماره ۱۲: ۱۰۹-۱۳۳.

عباسی، مصیب و همکاران (۱۳۸۸). بررسی موانع فعالیت‌های پژوهشی اعضای هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علی‌آباد کتول. فصلنامه نامه آموزش عالی. دوره ۲. شماره: ۱۴۱-۱۵۴.

عصاری شهری، رضا (۱۳۹۰). موانع پژوهشی از دیدگاه اعضای هیئت علمی دانشکده علوم پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی مشهد. مجله افق‌های آموزش در پزشکی. دوره ۴: ۹۲-۹۵.

علم، شهرام؛ تندنویس، فریدون و امیرتاش، علی‌محمد (۱۳۸۸). عوامل مؤثر بر توسعه پژوهش در تربیت بدنی وزارت آموزش و پرورش جمهوری اسلامی ایران. فصلنامه نوآوری‌های آموزشی. دوره ۸. شماره ۲۹: ۱۰۱-۱۲۰.

علمداری، علی‌کرم و افشون، اسفندیار (۱۳۸۲). موانع موجود در انجام فعالیت‌های پژوهشی از دیدگاه اعضای هیئت علمی دانشگاه‌های شهر یاسوج. فصلنامه ارمان دانش. دوره ۸. شماره: ۲۹: ۲۷-۳۴.

عموزاده، مهدی و زجبی، هادی (۱۳۸۴). شناسایی عوامل مؤثر بر گسترش طرح معلم پژوهنده در بین معلمان ابتدایی شهر تهران. پایان‌نامه کارشناسی ارشد. دانشکده علوم تربیتی و

روان‌شناسی. دانشگاه شهید بهشتی.

فتحی و اجارگاه، کوروش (۱۳۸۲). موانع پژوهش مدارکردن تصمیم‌گیری در فرایند برنامه‌ریزی درس. فصلنامه تعلیم و تربیت، شماره ۲: ۳۶-۷.

فضل‌الهی، سیف‌الله (۱۳۸۸). شناسایی و اولویت‌بندی موانع تولید علم از دیدگاه اعضای هیئت‌علمی دانشگاه‌های استان قم. نشریه معرفت. شماره ۱۴۱: ۱۲۷-۱۴۲.

فضل‌الهی قمی، سیف‌الله؛ نوروزی، عباسعلی و ملکی توانا، منصوره (۱۳۹۱). بررسی عوامل بازدارنده مؤثر بر پژوهش‌های فرهنگیان. فصلنامه پژوهش در برنامه‌ریزی درسی. سال ۹. دوره ۲. شماره ۵ (پیاپی ۳۲): ۱۰۸-۱۲۲.

فضل‌الهی قمی، سیف‌الله (۱۳۹۶). موانع پژوهش دانشجویی مطالعه تطبیقی و موردی دانشگاه‌های آزاد و دولتی قم. ماهنامه معرفت. شماره ۲۳۷: ۹۳-۱۰۹.

قادر، فری، اسماعیل و همکاران (۱۳۹۲). شناسایی و اولویت‌بندی موانع فراروی پژوهش: مطالعه موردی پژوهشگاه‌های زیرمجموعه وزارت علوم، تحقیقات و فناوری. فصلنامه سیاست علم و فناوری. سال ۶، شماره ۱.

قائدی، یحیی و دیبا و اجاری، مریم (۱۳۸۱). بررسی و ارائه راهکارهای مناسب برای استفاده از یافته‌های پژوهشی بین مسئولان و تصمیم‌گیران. سازمان آموزش و پرورش شهر تهران.

قائدی، یحیی و آهنچیان، محمدرضا (۱۳۸۷). بررسی کاربردی تحقیقات آموزشی از دیدگاه مناطق آموزش و پرورش شهرستان‌های استان تهران. دوفصلنامه مدیریت و برنامه‌ریزی در نظام‌های آموزشی. دوره ۱: ۶۰-۷۲.

قراخانی، رضا (۱۳۷۹). شناسایی موانع و مشکلات پژوهش در تربیت بدنی و علوم ورزشی دانشگاه‌ها. پژوهشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی.

متین، نعمت‌الله (۱۳۸۵). بررسی میزان استفاده از یافته‌های پژوهش‌های انجام‌شده در آموزش و پرورش. فصلنامه تعلیم و تربیت. دوره ۲۲. شماره ۴: ۱۴۹-۱۸۰.

مغرب، محمدعلی (۱۳۸۵). علل عدم گرایش اعضای هیئت‌علمی دانشگاه‌ها به امر پژوهش و تحقیق. همایش منطقه‌ای بررسی مشکلات پژوهش و ارائه راهکارهای مناسب و کاربردی جهت بهبود آن. دانشگاه آزاد اسلامی. واحد قوچان.

محمدی‌پور، محمد (۱۳۸۵). علل عدم استقبال اساتید از کارهای تحقیقاتی. همایش منطقه‌ای بررسی مشکلات پژوهش و ارائه راهکارهای مناسب و کاربردی برای بهبود آن. دانشگاه آزاد اسلامی. واحد قوچان.

مظلومیان، سعید؛ زندی مهر، هوشنگ و رستگار، احمد (۱۳۸۹). بررسی و مقایسه عوامل مؤثر بر فعالیتهای پژوهشی اعضای هیئت علمی علوم پایه و علوم انسانی دانشگاه پیام نور استان فارس. فصلنامه نامه آموزش عالی. سال ۳. شماره ۱۲: ۵۳-۷۰.

مکی آل آقا، بدیع الزمان (۱۳۸۶). بررسی عوامل بازدارنده و تسهیل کننده پژوهش در دانشگاه آزاد اسلامی به منظور ارائه راهکارهای عملی برای ارتقای سطح پژوهش در دانشگاه. فصلنامه اندیشه‌های تازه در علوم تربیتی. سال ۲. شماره ۳: ۱۰۱-۱۱۰.

مهرمحمدی، محمود (۱۳۷۹). رابطه میان پژوهش و عمل تربیتی. پژوهشکده تعلیم و تربیت. پژوهشنامه آموزشی. شماره ۴۴: ۹-۱۹.

نامی، شمسی (۱۳۷۷). موانع به کارگیری یافته‌های پژوهشی در تصمیم‌گیری‌های آموزشی. فصلنامه تعلیم و تربیت. سال ۱۴. شماره پیاپی ۵۳ و ۵۴: ۶۳-۸۳.

نویدی، احد (۱۳۷۸). ضرورت فراتحلیل و ترکیب یافته‌های پژوهشی. پژوهش نامه آموزشی. شماره ۲۰: ۱۲-۱۸.

هاشمی، جلال و عبادی، غلامحسین (۱۳۸۵). شناسایی عوامل کاربست یافته‌های پژوهش‌های آموزشی در استان خوزستان: ارائه یک الگو. مجله علوم تربیتی و روانشناسی. دانشگاه شهید چمران اهواز. دوره ۳. سال ۱۳. شماره ۴: ۷۹-۱۰۲.

Bruffee, K. (2002). *Collaborative Learning*. Baltimore: John Hopkins University press.

CEC (2003). *The Role of the University in the Europe of Knowledge*. From World Wide Web: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:52003DC0058>

Cook, D. (2001). *Research Management of What Nature is the Concept?* Ohio State University.

Husen, T. (1996). *Education Research and Policy Making in International EncyClopedia of Education*. Pergamon Press.

Kajermo K. N. et al. (2008). Predictors of nurses' perceptions of barriers to research utilization. *Nursing Management*. Vol. 16 (3): 14-305.

Lather, P. (2004). Scientific Research in Education: a Critical Perspective. *British Educational Journal*. Vol. 6: 772-760.

- Levy, P.; Lemeshow, S. (2008). *Sampling of Populations: Methods and Applications*. 4th (Ed). Wiley.
- Longeman, E.; Condiff, L. & Shulman, S. (1999). *Issues in Education Research, Problems and Possibilities*. San Francisco: Jossey-Boss.
- Nisbet, J. (2005). What is Educational research? Changing perspective through the 20th century. *Research paper in education*. Vol. 20 (1): 25-44.
- Tan, M.; Zumrut, A. & Ozdemir, F. (2012). Barriers of Research Utilization from The Perspective of Nurses in Eastern Turkey. *Nursing Outlook*. Vol. 60 (1): 45-50.
- Wright, A.; Brown, P. & Slownan, R. (1996). Nurses Perception of the Value of Nursing Research for Practice. *Australian Journal of Advanced Nursing*. Vol. 13 (4): 15-18.
- Yava, A. et al. (2009). Nurses' perceptions of the barriers to and the facilitators of research utilization in Turkey, *Applied Nursing Research*. Vol. 22 (3): 166-175.

